

OBSAH

Seznam zkratk	11
Seznam autorů	17
Úvod	21

I VÝCHODISKA K PRÁVNÍ REGULACI PŮDY JAKO PŘEDMĚTU PRÁVNÍCH VZTAHŮ A JEJÍ OCHRANĚ

I.1 Ústavní zakotvení ochrany půdy jako státního cíle a veřejného zájmu	25
I.1.1 Půda jako součást přírodního bohatství podle čl. 7 Ústavy ČR	25
I.1.2 Uplatnění principu zákazu regrese a vymezení pozitivních závazků státu	29
I.1.3 Hledání rovnováhy mezi ochranou půdy a jinými zájmy	33
I.1.4 Aktivní legitimace k ochraně půdy jako veřejného zájmu	37
I.1.5 Dílčí závěr	42
I.2 Vplyv ústavnej ochrany pôdy na vývoj pozemkového práva	43
I.2.1 Etapy vývoja pozemkového práva	44
I.2.2 Ústavná ochrana pôdy	62
I.2.3 Čiastkový záver	75
I.3 Unijní požadavky na ochranu půdy: Co se stalo s rámcovou směrnici?	76
I.3.1 Cesta k rámcové směrnici	78
I.3.2 O směrnici, která nebyla	80
I.3.3 Projednávání návrhu směrnice v Evropském parlamentu	81
I.3.4 Projednávání návrhu směrnice Radou	86
I.3.5 Důvody odmítnutí	89
I.3.6 (Ne)porušení zásady subsidiarity	92
I.3.7 Současný stav a predikce dalšího vývoje	97
I.3.8 Dílčí závěr	100
I.4 Katastr nemovitostí jako (ne)dostačující zdroj informací o pozemcích k zajištění péče o pozemky s důrazem na pozemkové úpravy	101
I.4.1 Úvodem obecně ke katastru nemovitostí coby informačnímu zdroji k zajištění ochrany půdy	101
I.4.2 Informace o pozemkových úpravách z pohledu katastru nemovitostí	106
I.4.3 Dílčí závěr	112

I.5	Ochrana půdy a revize katastru nemovitostí.....	113
I.5.1	Revize katastru nemovitostí.....	114
I.5.2	Ochrana zemědělského půdního fondu	116
I.5.3	Způsoby odstranění nesouladu.....	119
I.5.4	Dílčí závěr	120
I.6	Průzkum půdy jako základ pro provádění staveb	120
I.6.1	Inženýrskogeologický průzkum.....	122
I.6.2	Geotechnický průzkum	125
I.6.3	Stavební předpisy.....	128
I.6.4	Závaznost technických norem	130
I.6.5	Dílčí závěr	134

II PRÁVNÍ NÁSTROJE K REGULACI ZPŮSOBŮ A PODMÍNEK VYUŽÍVÁNÍ PŮDY

II.1	(Ne)dostatečnost plošné ochrany zemědělského půdního fondu.....	137
II.1.1	Členění půdy a stav její výměry	138
II.1.2	Ochrana plošné výměry zemědělské půdy.....	141
II.1.3	Územní plánování a posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí.....	146
II.1.4	Dílčí závěr	151
II.2	Podmínky vymezování nových zastavitelných ploch	152
II.2.1	Dosavadní vývoj právní úpravy	153
II.2.2	Stávající stav	154
II.2.3	Perspektivy nového návrhu stavebního zákona.....	155
II.2.4	Dílčí závěr	158
II.3	Regubliny jako prostředek územně plánovací regulace využívání a ochrany území	160
II.3.1	Regubliny v územním plánu	161
II.3.2	Z Pece přes Brno do Hradce.....	163
II.3.3	Dílčí závěr	167
II.4	Odnímání půdy z chráněných režimů z důvodu plánované výstavby.....	168
II.4.1	Obecná východiska.....	169
II.4.2	Odnímání pozemků určených k plnění funkcí lesa.....	170
II.4.3	Odnímání pozemků, které jsou součástí zemědělského půdního fondu.....	177
II.4.4	Dílčí závěr	181

II.5	Zpátky ke kořenům? Znemožnění výstavby na zemědělské půdě z pohledu ochrany legitimního očekávání vlastníka pozemku	181
II.5.1	Hierarchie nástrojů ochrany ZPF a závaznost požadavků územně plánovací dokumentace	184
II.5.2	Možnost změny územního plánu a požadavky na kontinuitu územního plánování	189
II.5.3	Ochrana legitimního očekávání vlastníka pozemku	198
II.5.4	Dílčí závěr	201
II.6	Půda a těžba	202
II.6.1	Vymezení pojmu těžba	202
II.6.2	Nakládání s půdou před těžbou	202
II.6.3	Nakládání s půdou při těžbě	205
II.6.4	Nakládání s půdou po těžbě	207
II.6.5	Dílčí závěr	208

III PRÁVNÍ NÁSTROJE K OCHRANĚ PŮDY PŘED DEGRADACÍ

III.1	Ochrana půdy, změny klimatu a klimatická politika	211
III.1.1	Zpráva IPCC „Změna klimatu a půda“	211
III.1.2	Ochrana půdy podle strategických dokumentů ČR v oblasti klimatu	215
III.1.3	Současný přístup k ochraně půdy v souvislosti s klimatickou změnou na příkladu půdní eroze	224
III.1.4	Dílčí závěr	228
III.2	Eroze půdy očima právníka a očima geologa	229
III.2.1	Rozdílný pohled právníka a geologa	230
III.2.2	Vodní eroze	231
III.2.3	Jiné typy eroze	233
III.2.4	Dílčí závěr	234
III.3	Sekvestrace uhlíka v poľnohospodárskych pôdach – súčasný stav a možnosti ďalšieho rozvoja	234
III.3.1	Sekvestrace uhlíka ako nástroj boja proti zmene klímy	236
III.3.2	Medzinárodné zmluvy z oblasti boja proti zmene klímy a sekvestrace uhlíka	237
III.3.3	Prístup Európskej únie k možnosti sekvestrace	242
III.3.4	Čiastkový záver	262
III.4	Ochrana půdy z hlediska obsahu organické hmoty	263
III.4.1	Mezinárodní právní úprava	264
III.4.2	Evropské právo	265

III.4.3	Právní úprava v České republice	270
III.4.4	Dílčí závěr	276
III.5	Vplyv environmentálnych zát'azí na degradáciu pôd	278
III.5.1	Právna úprava environmentálnych zát'azí	280
III.5.2	Návrh rámcovej smernice na ochranu pôdy	283
III.5.3	Čiastkový záver	287
III.6	Ochrana pôdy a přestupkové právo	289
III.6.1	Skutkový stav	290
III.6.2	Ke skutkové podstatě přestupku dle ust. § 20a odst. 1 písm. e) ZOZPF	291
III.6.3	K ochraně zemědělského půdního fondu skrze přestupky a opatření k nápravě	292
III.6.4	Dílčí závěr	294

IV PRÁVNÍ NÁSTROJE K OCHRANĚ PŮDY PŘI ZEMĚDĚLSKÉM HOSPODAŘENÍ

IV.1	Ochrana zemědělské krajiny ve vazbě na strukturu zemědělských subjektů	295
IV.1.1	Struktura zemědělských subjektů v České republice	295
IV.1.2	Zemědělská půda vlastní a pronajatá	298
IV.1.3	Příčiny a vývoj – historický exkurz	299
IV.1.4	Farmland Rental Paradox	301
IV.1.5	Příroda v zemědělské krajině	303
IV.1.6	Vybrané formy regulace	305
IV.1.7	Dílčí závěr	317
IV.2	Monokulturní zemědělství z pohledu práva	319
IV.2.1	Obligatorní nástroje přispívající k omezení monokultur	321
IV.2.2	Dobrovolné nástroje státem vytvořené ke zlepšování současného stavu zemědělské krajiny	324
IV.2.3	Dílčí závěr	332
IV.3	Dřeviny na orné půdě: agrolesnictví	333
IV.3.1	Evidence (částí) pozemků s dřevinami na orné půdě	334
IV.3.2	Ochrana dřevin na orné půdě	346
IV.3.3	Dílčí závěr	349
IV.4	Regulace používání pesticidů v zemědělství	350
IV.4.1	Mezinárodní význam regulace pesticidů	352
IV.4.2	Otázky evropské regulace pesticidů	356
IV.4.3	Dílčí závěr	359

IV.5 Aplikace přípravků na ochranu rostlin v zemědělství a jejich dopad na včelařství	360
IV.5.1 Přípravky na ochranu rostlin	360
IV.5.2 Chemizace zemědělství a ochrana včel	361
IV.5.3 Dílčí závěr	370
IV.6 Význam a právní souvislosti travních porostů při ochraně půdy	371
IV.6.1 Ochrana půdy a význam travních porostů	371
IV.6.2 Travní porosty ve veřejnoprávních souvislostech	373
IV.6.3 Travní porosty v soukromoprávních souvislostech	376
IV.6.4 Dílčí závěr	378
IV.7 Právna úprava vinohradnictva – nástroj ochrany viníc ako typu pozemkov	379
IV.7.1 Vinice, vinohrady, vinohradnictvo, vinárstvo... a ochrana pôdy	380
IV.7.2 Vinice, vinohrady, a vlastníctvo a veci s ním súvisiace	384
IV.7.3 Z vinohradu bytovka...?	389
IV.7.4 Vinice, vinohrady, ako súčasť života obcí, i predmet sekvestrácie uhlíka	393
IV.7.5 Spoločná poľnohospodárska politika... a vinohradníctvo	396
IV.7.6 Výsadba vinohradu na Slovensku	399
IV.7.7 Čiastkový záver	401
IV.8 Specifika využítí půdy pro chov hospodářských zvířat v ekologickém zemědělství	401
IV.8.1 Související právní předpisy	402
IV.8.2 Základní východiska kapitoly	403
IV.8.3 Vybrané oblasti	406
IV.8.4 Praktický příklad	414
IV.8.5 Dílčí závěr	415
Závěry	417
Summary	425
Literatura a další použité zdroje	427
Odborná literatura	427
Knihy	427
Články a příspěvky v časopisech a sbornících	432
Elektronické zdroje	438
Judikatura	459
Právní a nelegislativní dokumenty	465
Mezinárodní smlouvy	471